

Esu de două ori in septemana: Joi-a si Do-
mimica; era candu va pretinde importantia
materieloru, va esi de trei sau de patru ori
in septemana

Pretulu de prenumeratiune

pentru Austria:	
pe anu intregu	8 fl. v. a.
„ diumetate de anu	4 fl. v. a.
„ patraru	2 fl. v. a.
pentru Romania si strainetate:	
pe anu intregu	12 fl. v. a.
„ diumetate de anu	6 fl. v. a.

ALBINA

Prenumeratiuni se facu la toti dd. corespun-
dinti ai nostri, si de-adreptulu la Redactiune
Stationsgasse Nr. 1, unde sunt a se adresa
si corespondintiele, ce privescu Redactiunea,
administratiunea sau speditiunea; cate vor fi
nefrancate, nu se vor primi, era cele anonime
nu se vor publica.

Pentru anuntie si alte comunicatiuni de in-
teresu privatu — se raspunde cate 7. cr. de
linia; repetitiile se facu cu pretu scadiutu.
Pretulu timbrului cate 30 cr. pentru una data
se antecipa.

Invitare de prenumeratiune

la

„ALBINA.”

Apropiandu-se luna iuliu, candu
tote abonamentele de pre semestrulu primu
si trimestrulu alu doilea expira, provocamu
cu onora pre toti domni prenumeranti ai
nostri de acesta categoria, sa grabesca a-si
renova abonamentele, pentru ca se nu fimu
necesitati a li intrerumpe espedarea foiei;
cu o cale provocamu pre toti cati ar dori
a intra in numerulu prenumerantiloru si
cetitoriloru nostri, sa binevoiesca a ne ono-
ra cu prenumeratiuni noue. —

Preturile remanu si mai departe
cele moderate, ce se vedu in fruntea
foiei, si — recomandamu si asta data
tramitarea baniloru prin avise sau asem-
nate postale, cari oferu tote doritele in-
lesniri.

Ocupatiunea de trei septemani in-
trege in Carlovietu a Redactorelui acestei
foi, o ocupatiune pre catu de importante
pentru natiune, pre atatu de nerfusabile
pentru Babesiu, a causatu o neregulari-
tate in foia nostra, pentru carea cu ple-
catiune venimu a cere scusele stimabili-
loru cetitori,

Nu a nostra, ci a trecutulu masteru
alu nostru este vin'a, ca astadi pentru
multimea de afaceri natiunali, mari si
urginti, nu dispunemu de numerulu re-
cerutu de barbati cu pregatirile neces-
arie, si astfelu unii putieni trebuie sa iee
a supra-si sarcina intreita si indrepta.
De ar da cerulu, ca acestu mare si multu
sentitu defeptu, celu putieniu pentru vii-
toriu se incete! —

Redactiunea.

Pesta, in 11 iuliu n. 1871.

De candu cu cele doue eveniminte
de mare importantia in Frantia, cu
succesulu atatu de eclatante alu impru-
mutulu de doue miliarde, si cu reesi-
rea totu asemea de eclatante a repu-
blicaniloru la alegerile pentru intregirea
adunarei natiunale, — spiritulu popora-
loru de libertate si progresu in Europa
intraga incepe a resufla mai usioru;
sperantiele celoru impilati er incepu a se
urca; omenimea, prin esperintiele tre-
cutulu de curendu sgudiva in credin-
tiele sale despre o destinatiune mai
nalta a genulu omenescu, de nou
incepe a se senti mai buna, si pentru
unu scopu mai nalta creata, de catu vi-
tele necuventatorie si fiarele selbatece,
la acarora meschina trepta, din seclu in
seclu, si din generatiune in generatiune,
totu mereu tindu a o degradá fiii ei, cei
pe braciale ei redicati la putere si ste-
panire!

In consciinti'a amintiteloru doue
eveniminte, chiar si monarchiele cele
mari, dar imbrantarite si impetrite in des-
potismu, — (nu le numimu, caci si asiá
— cine nu le scie!) — si ele incepu a-si
domoli pasii spre reactiune si cuvintele
contra libertatei si democratiei.

Si ce ore este caus'a? Cum se splica
acesta mare influentia a unoru acte
atatu de simple ale natiunei franceze?

Caus'a este, se splica apartiunea,
prin esperinti'a seclaria, ca — natiunea
franceza, capace mai multu de catu veri-
care alt'a de entusiasmu, adeca de insu-
fietire si de mari sacrificia pentru idei si
principia, nici dupa atat'a timpu de co-
ruptiuni monarchice n'a degeneratu, nici
prin cumplitele desastre si suferintie re-
sbelice — nu si-a perditu firea, ci —
abiá devenita la unu picuti de pace, dupa

o scurta reculegere, iute si recasciga vi-
goria naturale a inimei si spiritulu seu
nobilu, si — in momentu ea fece, er se
cunosca lumea ca — ea si nu alt'a este
chiamata si calificata de a dá directiunea,
d'a deschide calea pre care umanitatea
are sa pornesca, sa se desvolte!

Si deca au impusu subscrierile la im-
prumutu — prin dovéd'a unei averi si
unui patriotismu nedescabile, si deca a
frapatu rezultatulu alegeriloru — prin do-
véd'a unui spiritu democraticu neinfra-
ngibile: apoi alegerea lui Leone Gambetta
si directiunea ce a semnalat'o elu cu o-
casiunea primirei sale in Bordeaux
inca nainte de alegeri, au fostu cari
au pusu — cum se dice — punctulu
pre i. Fora diferentia se recunosce ca
intre impregiurările grele ce au rezultatu
din nefericitulu resbelu si din corupti-
nea de 20 de ani prin Napoleone, Gam-
betta senguru este celu chiamatu si califi-
catu d'a salva libertatea si republic'a, d'a
sustiené onorea si véd'a natiunei franceze!

Éta caus'a si splicatiunea marei in-
fluentie a supr'a spireteloru in Eurapa
intraga a amintiteloru doue eveniminte!
Éta intr'un'a inca o data probatu pan'
la evidentia, ce daru, ce mare favóre a
ceriului este in timpuri grele — unu
barbatu de spiritu sublimu, de caracteru
forte, de vointia resoluta! — Ferie-
ce de poporale, care de timpuriu cu-
noscu pre atari barbati, si ii sciu pretiu,
si au curagiulu d'a li urmá! —

In proportiunea de 99 republicani
alesi din 106, Parisulu, carele alta data
pururu alega mai liberali, asta data a
alesu mai putieniu curatu liberali si re-
publicani. Caus'a e, caci din 445,000 de
alegetori, participara la alegere numai
220,000, ceva mai putieniu de catu diu-
metate. Adeca multimea de republicani,
compromisi in rescóla comunala, se afla
parte in prinsóre, parte in retragere, si
nu se potu infacisia la urna, — deci mai
putieniu liberalii precumpenira in parte. —

Contele Chambord, principalulu pre-
tendinte de tron in Frantia, acestu
Bourbonu, dupa intipuirile si fictiunile
politice ale ómeniloru dedati a privi po-
porale de turma pe sem'a vicleniloru
domni — celu mai indreptatulu tronulu
Frantiei in urm'a rezultatulu alegeriloru
dede unu manifestu — „catra supusii
sei,” subscriindu-lu ca Henricu alu V.
Va se dica, densulu, dupa ce vediu ca de
o chiamare a sa la tron prin natiune nu
pote se fia vorb'a, puse tota rusinea la o
parte si se prochiama elu insusi de rege;
adause indata ca — se retrage din
publicu, — dora si din Frantia, pentru ca
se incete agitatiunea! — de care declarare
a sa poporulu francecu dimbesce cu com-
patimire. Bietulu omu totu mai crede ca
poporulu e prostu si o se cada numai de
catu in genunchi naintea despotiloru sei
temerari. A trecutulu timpulu si apoi aci
e Gambetta, carele va ingrigi ca acelu
timpu se numai revina curendu! —

Asemenea se suna ca au de cugetu
se faca si pretenditii Orleanisti si Na-
poleonidii; vor si ei a-si pune de ocam-
data pof'a in cuiu, asteptandu timpuri si
impregiurari mai favorabili. Astepte
numai! —

Regimulu italianu alu lui Victore
Emanuelu, incepe a se consolidá in Roma;
er santulu parinte a se familiarisa cu
starea de nevoia pre carea sagetile ana-
temeloru sale nu fusera in stare a o im-
pedeca seu schimbá. Infalibilitatea bietu-
lui omu a devenitu de risu, pre cum si
merita. —

Parasindu strainatatea si retornandu
la ale nostre, ar fi se amintimu mai an-

lalu de tote de — activitatea Delegatiu-
niloru, ce deja vr'o cinci septemani asu-
da in Viena, asuda lucrandu la impova-
rarea poporaloru cu sarcine grele, de
milióne si milióne! inasa — dorere, n'a-
vemu alt'a se spunemu de aceste organe
de stat, de catu ca — sunt aprópe de
a-si termina opulu impovaririi catu de
bine a poporaloru si atunei membrii loru,
cu cate 10 fl. la dia, re bene gesta, vor
caletori cari in catro la odihna, er popo-
rale — vor platí, inca si deficite mari
pentru trecutulu! —

Asemenea intielegemu ca mane ori
poimane are se se proróge si senatulu
imperialu, carele standu in conflicte ne-
intrerupte cu Ministeriulu Hohenwart, si
asiá numai dupa nume mai esiste si mai
lucra. Sambat'a trecuta — elu nici nu
fi in stare a se completá si a tiené sie-
dinti'a, si caus'a pentru carea nu se in-
facisara atunci multi diu drépt'a guver-
nementale, inca nici pana astadi nu este
desclucita. Se credea ca caus'a ar fi fostu,
fiindu ca era la ordinea dilei unu pro-
ieptu de lege emendatu de casa boierilo-
loru, in privinti'a completarii si respec-
tive regularei a 25 de regimente de ca-
valeria si fiindu ca comisiunea, in pri-
vintia opositiunale, cerea respingerea
emendamentulu casei boieriloru, pre
candu drépt'a si cu Ministeriulu erau
pentru primire. Dar acestu obieptu ieri
se pertracta si votulu comisiunei se
primi — fora vr'o mare opositiune din
partea guvernamentaliloru. Deci caus'a
absentarei de sambata a multoru —
asiá se vede ca a fostu simplu numai
morbulu de care patimesce cam de
multu parlamentulu din Viena. —

Organulu oficialu alu Ministeriulu
ung. „B.-Pesti Közlöny,” publica astadi
ordinatiunea Ministeriulu de justitia prin
care se defigu locurile de statiune pen-
tru Tribunaléle, adeca Curtile judetiale
de prim'a instantia, si pentru scaunele
seu judetiale cercuali. Ungaria si cu Tran-
silvania impreuna va ave 102 tribunale,
(80 in Ungaria, 22 in Transilvania,) si
360 de judetia seu scaune cercuali, (297
in Ungaria, 63 in Transilvania;) dintre
aceste din urma de ocamdata numai 31
ca juridictiune tabularia, adeca pentru
cartile funduarie.

In nrulu viitoriu vomu publica si noi
deca nu intraga acesta ordinatiune, celu
putieniu unu estrasu din acea parte a ei,
in care cade, si de care se interesedia
deci specialu publiculu nostru.

„ALBINA,”

Institutu romanu de creditu si de economii.

Unu numeru considerabilu de cei
mai de frunte, mai solidi si reali barbati
ai natiunei, de unu anu si mai bine de
dile au conceputu si urmaritu planulu
de a fundá — prin propriele poteri, ma-
teriali si intelectuali, unu institutu, atatu
pentru credite si asicuratii de totu
feliulu, catu si pentru economii, (pastrari
de bani, in sume ori catu de mice seu
mari, pre langa interese moderate,) unu
institutu, alu carui aptivitate se se estinda
a supr'a tuturoru partiloru locuite de
romani si se fia in celu mai deplinu in-
tialesu alu romaniloru si pentru romani,
care institutu, prin concurentia ce are
se faca celoru multe institute straine de
asemene natura, se inlesnesca publiculu
romanu in tota privinti'a casigarea si
pastrarea de bani si astfelu se contribue
cu poteri natiunali unite la prosperarea
intereseloru materiali ale natiunei romane.

In fruntea acestei intreprinderi s'au
pusu de locu de la inceputu ilustrii bar-
bati: Antoniu si Alessandru de Mocioni,
Timoteu Cipariu, Davidu b. Ursu de

Margine, Jacobu Bologa, Joane Hannia
si Paulu Dumca.

Maréu'a ideia a conceput'o si pro-
ieptulu de statute l'a lucratu dlu Visa-
riónu Romanu. Statutele s'au desbatutu
si primitu si subscriu in comunu, apoi
prin unii mandadari s'au substernutu
Ministeriulu ungurescu pentru aprobare
acést'a inca tomn'a trecuta. In data a-
tunci dlu Vis. Romanu a fostu tramisu
la Viena pntru d'a studiá formalmente
si sistematicu tota manipuliatiunea in
tote ramurile de creditu si de economia,
pentru ca se fia in stare a luá in man'a
sa Directiunea institutulu.

Guvernulu ungurescu — asiá se
vede ca la inceputu nu luá lucrulu seri-
osu, caci ni redica multe dificultati;
dar — pre catu ai nostri mai seriosu
staruiau pentru aprobare curenda, pre
atatu unele ministeria deveniau mai di-
ficili. Lucrulu se protrase — in butulu
tuturoru intetiriloru, peste diumetate
de anu; multe schimburi se cerura, dar
fiindu ca tote nu alterau natur'a si scopulu,
ele iute se primiau, astfelu in catu pe la
Pasci deja se credea, ca o mai departe
intardiare n'ar mai fi cu potintia! Si
totusi aprobarea s'a mai amenatu inca
doue luni, pana ce tandem aliquando,
cu Resolutiunea imperatésca, data din
Schönbrunn in 14 iunie 1871 — Sta-
tutele se intarira, er Ministeriulu regiu
de industria si comereciu, cu rescriptulu
din 20 iunie a. c. nr. 6727. le retramise
la Sibiu, unde are se fia scaunulu cen-
tralu. —

Inca in ultimulu momentu, cum se vede
in ultimulu stadiu alu loru, statutele su-
ferira unele modificatiuni, a nume li se
adause conditiunea, ca constituirea in-
stitutulu se se faca si elu se-si incepa
activitatea numai dupa ce tote actiunile
vor fi subscribe; o conditiune ce nu s'a
pusu tuturoru instituteloru de asemene
natura; o conditiunea ce ingreuna si
intardia activitatea; o conditiune ca-
rea inasa — are si doue latiri bune,
la cari de buna sema nu vor fi cu-
getatu dnii Ministri unguresci, adeca ca
ea este una noua provocare, una fortiare
— cum am dice — de zelu si de ener-
gia din parte-ne; er alt'a ca — deca o
data prin zelulu si energi'a nostra tote
3000 de actiuni (actiunea cu cate 100 fl.)
vor fi subscribe, de aci in colia institu-
talu cu atatu mai potericu, mai cu folosu
se va poté desvoltá!

Vremu se dicemu, ca si la acesta
ocasiune domni stepanitori ni dovedira
desclinita ingrigire pentru noi, nu cum-
va se ne potemu lauda ca — ni-au usiu-
ratu si naintatu acesta cauza!

Destulu ca — dupa tote greutatile
si pedeele, „Institutulu romanu natiu-
nalu de creditu si de economii” ni este
incuviintiatu; prin acést'a ni este datu
in insasi a nostra mana, ca se-lu desvol-
tamu si punemu astfelu in lucrare, in
catu elu se ni devina unu potinte isvoru
de vietia si de bunastare natiunale; se
ni scutésca poporulu de imprumutele
usurariloru straini, cari in locu se-i
ajute, ilu seracescu; er de alta parte ca-
scigurile, dobandile de dupa banii nostri,
se ni le pastreze noa; cu unu cuventu,
se ni faca cu potintia intemeierea unei
economii natiunale proprie, ca se nu ater-
namu pururia, in tote lipsele nostre, totu
de la grati'a strainiloru si se nu damu
pururia, totu casigulu nostru — strai-
niloru.

Cine se pricepe ca — ce va se
dica fundarea unui propriu creditu, unei
proprie economii natiunale, acela numai
de catu va sci apretiu marea importan-
tia a acestui institutu, va sci se-si splice

multele pedeci si intardiari ce i s'au facutu, si — nu va pregetá a-i dá numai cátu totu potintiosulu ajutoriu, pentru ca elu cátu mai curendu se se póta pune in lucrare si se-si reverse binefacetória sa activitate a sup'ra tuturoru partiloru romane,

In câte-va putiene dile Statutele acestui institutu vor esi de sub tipariu si se vor impartasi Publicului romanu in destule esemplaria, pentru ca se se póta informá si convinge mai de aprópe si mai specialu despre marea importantia a lucrului.

Diariulu nostru „Albina,” cu programulu si special'a destinatiune d'a conlucrá la emanciparea politica-natiunale a romaniloru, declara prin acést'a pre „Albina,” Institutulu de creditu si de economii, ce — dup' a nóstra pricepere, are mentiunea d'a conlucrá la emanciparea financiaria si economica a romaniloru, de sora amata a sa si socia in lupt'a cea mare natiunale, si-i promite tóta atentiunea si tóta spriginirea posibilá.

Problem'a romaniloru prin municipia.

Reorganizarea municipaloru, pro bas'a legii municipali cestei nóue, ni este la usá.

Legea nu ne multiamesce, pentru cá tinde favoruri pré mari aristocratiei de barí, si le tinde in daun'a justeloru pretensiuni ale democratiei. Noi democrati suntemu.

Din acestu punctu de vedere, deputatii nostri in dieta combatuta acea lege pre candu erá inca proleptu, lovind'o cu argumentele cele mai elocinti si mai indreptatite. Dorere in sa cá argumentele nu potu se fia eficaci candu intimpina o majoritate ce si-are interese a parte, interese ce trecu peste cadrulu logicii. Este absolutismu multu in aceste interese nelogice: ratiunea cauta se jaca in faci'a lui. Tace, dar momentanu, in fine totu ea va triumfá, cá s'a invetiatu la triumfe. Momentanu tacu deputatii nostri, dar n'au renunsiatu la lupta pentru pururia.

Vine la rondulu seu filosofii'a dreptului pozitivu, carea inca 'si va face detorintii'a critica si a respinge asemene lege.

Deputatii dara si filosofii'a dreptului, vor se combata legea si de acum, vor se lucre in contr'a ei. Nici se póte altmintre, cáci a nu permite acést'a lucrare (combatere) séu a-i negá dreptulu, ar insemná a nu permite progresulu séu a-i negá dreptulu de a se impamenten in Ungaria. O lege positiva si perpetua in politica este totu asia absurditate casi negatiunea absoluta a progresului.

Acum cá scimu carea va fi sórtea legii municipali despre partea deputatiloru nostri in dieta si despre partea filosofiei dreptului pozitivu in literatura, — vine rondulu se scimu cum cauta s'o intimpinamu noi romanii acea lege prin municipia?

Municipiulu nu este legelatiune regnicolará, prin urmare elu nu póte respinge o lege ce nu elu a votat'o ci unu organu regnicolaru.

Fiindu cá legea contine si drepturi facultative, adeca cari aterna de la noi de voimu se le essercemu séu nu: óre din acestu punctu de vedere bine ar fi se combatemu si respective se impedecamu essecutarea legii prin aceea cá nu vom esserce drepturile nóstre?

Nu ar fi bine, cáci ea s'ar essecutá fora de noi, si atunci in essecutare ar fi si mai aspra pentru noi. Deci cauta se essercemu drepturile nóstre, si se cercamu a esplotá in favórea nóstra câte positiuni numai se potu din acea lege. Intr'adeveru legea este amara cáci ni dá drepturi fórté putiene, dar déca nu le vom practică nici acestea, atunei va fi si mai amara.

Punendu-ne pre tereulu legii pentru a intrá in posesiunea putieneloru drepturi ce ni mai remasera, nu insemna cá am fi renunsiatu la cuviinciosele reserve juridice, séu cá ni-am fi sacrificatu venitoriulu. Reservele juridice se subintielegu, éra venitoriulu suntemu detori a-i testá portiune legitima, necum se avemu dreptulu de a-lu sacrificá. Portiune legitima nu-i vomu poté dá, de nu vomu agonisi ceva prin activitatea nóstra.

Deci se pornimu cu totii spre activitate. Nainte dá tóte, romanii din fie-care comitatu se se iutielága despre membrii de alesu in comitetulu comitatense despre partea fie-carui cercu electoralu ce se va statori. Vorbimu

numai despre membrii alesi, cáci voturi virile vomu avé putiene.

Dupa ce comisiunile, emise in fie-care comitatu, vor statori cererile de alegere, se vor publica, si vomu a-i comuna care cerea cáci membrii cottsasi are se alega, — atunci va fi bine se ni facemu si noi liste de candidati, cum au de cugetu se face si partitele ungresci. Listele sunt necesare ca se nu fia cum-va cutarele alesu in mai multe cerouri din acea-si comitatu, cáci in asemene casu cantandu se renuncie, noi la alegerea a dóu'a am resesi mai anevoia, dovéda alegerile de deputati, la cari inca reesimu mai bine in miscamentulu generalu, decátu atunci candu miscamentulu numai particulariu in cutare cercu, de au regasu toti antagonistii nostri se vina a ni se opune.

De vomu reesi cu numeru frumosu de membrii cottsasi, caus'a este in buna parte ca dobandita, cáci atunci vom dispune de voturi multe la alegerea de oficiali.

Aci nu se sfarsiesce missiunea membriloru cottsasi, ci vor trebui ca pururia se petreca cu atentiune interesele natiunali, déca ele se respectéza in comitatu barem pre cátu ni le-a recunoscutu insasi legea, vor trebui se fia cu bagare de séma la portarea oficialiloru facia cu poporulu, si — in casu daca n'am resesi cu oficiali romani — se se infórme déca neromanii seu romanesci a si nu se nascu ne'ntielogeri daunóse. A reclamá apoi in contra tuturoru abuseriloru ce ar proveni din veri un'a de aceste privintie.

Este invederat de aci cá déca vom avé membrii comitatensi cátu de putieni, dar dupa tipulu si asemenearea lui Ddieu, ei vor poté se afirme o buna parte de drepturi, s'o afirme chiar in contra oficialiloru neromani ce ni i-ar impune eventualmintre o majoritate neromana.

Dar preste acestea, la administratiune mai avemu multime de interese, cari nu ni este iertatu se le aruncamu de préda arbitriului altor'a séu lenovirei nóstre.

Deci se nu dormimu; se ni aducemu a minte de loviturile multe ce s'au pornitu pana acum de pre la comitate a sup'ra intereseloru nóstre natiunali si cari nu ni vine la socotéla se se mai pornéca; se ne reculegemu pentru câteva dile; se ni dicemu si noi o data ceea ce celulu 'si dice de cinci ori pre di: „Nu ve dati, fratiloru!”

INVOIÉLA

In privintia comuneloru amestecate romane si serbesci din diecesele de mai nainte ale Aradului, Versietului si Temisioarei.

I. Obieptulu acestei invoiele sunt acele comunitati bisericesci, locuite de serbi si romani de biserie'a orientala si dupa limba amestecate, cari pre timpul préinaltei Resolutiuni din 24 decembre 1864 se aflau in diecesele de atunci ale Aradului, Temisioarei si Versietului.

II. De atari comune amestecate au a fi privite tóte comunele bisericesci romane-serbesci, indegetate sub I. in cari se afla celu putienu 100 de suflete de una natiunalitate facia cu unu numeru egalú séu mai mare de cealalta natiunalitate, in comuna legatura de comunitate bisericesca.

Acele comunitati bisericesci, in cari se afla serbi si romani de confessiunea ortodossa in legatura comunala bisericesca, in sa n'ajungu nrulu de 100, nu vinu sub pertractarea, regulata prin acést'a invoieála; dar se observa espresu, cá prin acést'a nu se prejudeca nici unu dreptu ce li compete, ér desclinitu cá dreptulu de proprietate a fie-carei parti remane rezervatu.

III. In comunitatile amestecate, indegetate sub II, este liberu fie carei parti, atátu serbiloru cátu si romaniloru, fora privint'a cá sunt majoritate séu minoritate, a cere despartirea de legatur'a comunala bisericesca si impartirea averei bisericesci comune pentru realizarea acelei despartiri, si adeca fia spre scopulu de a trece in cealalta Metropolia natiunala rudita, fia macaru numai pentru de a formá sub iurisdictione Metropoliei in care se afla o comunitate bisericesca propria natiunale.

IV. A sup'ra un ei astfelu de cereri, fora amenare se va incepe si efectul pertractarea de despartire — cu modalitatea ce se va norma mai diosu.

V. O comunitate bisericesca nóua, ce astu-modu s'a formatu, póte se essista atátu ca comuna bisericesca de sine, déca ea are medilócele d'a se sustiené ca atare, — séu ea póte se se adfilieze unei altei comunitati bisericesci conatiunale.

VI. In privintia averei comunale bisericesci se statoroseca in co'ntielegere urmatorie: le principia valibiliu pentru ambele parti:

1. Proprietatea eschisiva, recunoscuta de parti, de atare, atátu in privintia obiecteloru miscatorie cátu si a celor nemiscatorie, romane si serbesci, carei proprietate este, nu vine deci sub impartire, ci se separeza mai nainte de tóte in favórea proprietariulu.

2. Obieptele comune, miscatorie si nemiscatorie, se vor supune impartirii dupa urmatorii'a invoieála.

VII. Unde se afla una si dóue sessiuni parochiale, impartirea se face asemenea, egala; unde sunt mai multu de dóue sessiuni, trebuie stáruitu ca impartirea in privintia sessiuniloru ce trecu peste numerulu de dóue, se se face cu considerarea tuturoru impregiuráriloru, dupa cea mai posibilu ecuitate.

VIII. Cartile bisericesci liturgice si rituali, apartienu parti in a carei limba sunt scrise, si asiá cele slave serbiloru, cele romanesci romaniloru. Alte obiepte bisericesci miscatorie se impartiescu intre ambele parti dupa proportiunea numerulu sufleteloru, si adeca pre cátu se póte in natura, precátu nu, in ecivalentulu ce vor statori partile intre sine in co'ntielegere.

IX. Biserie'a comuna o primesce pre langa desdaunarea defipta — caeteris paribus, (intre asemenea conditiuni,) partea ce face majoritate.

Desdaunarea se face in bani numerati, séu dupa invoieála partiloru in valóre de bani, intr'o proportiune dupa nrulu sufleteloru.

Desdaunarea se respunde séu indata, séu in terminu celu multu de cinci ani. Déca partea ce a primitu biserie'a, in acestu restimpu nu respunde de obligatiunei sale deplinu, cealalta parte este in dreptu, séu a cere essecutiune, séu a luá insasi biserie'a, pre langa o desdaunare ce va fia se statori dupa aceea base si a se plati intr'unu asemenea restimpu. In casu de neimplinire nici acum a obligatiunei luate va urmá neconditiunatu essecutiunea.

Toti credintiosii maioreni de genulu barbatescu ai acelei parti, carea ié a supra-si platierea, garantéza cu averea loru pentru ea ca impreuna detori; in casulu déca sum'a de desdaunare in timpul defiptu nu s'ar solvi deplinu, si asiá deci in protocolulu de invoieála va trebui amintitu consentimentulu, respective declaratiunea loru espressa, si insirate numele tuturoru. Firesce cá prin acést'a nu se eschide nici altu corespundietoriu modu de garantia si ipotoca, la care s'ar invoi partile.

X. Pre cátu timpu desdaunarea intru intielesulu puntulu IX. de partea obligata nu va fia respunsa deplinu, biserie'a se va folosi prin ambele parti astfelu, in cátu una septemana servitiulu ddicescu se va tiené numai in limaa slava, si un'a numai in cea romana.

Alte functiuni speciale se vor essecutá — firesce in limba acelei parti, pentru carea se facu ele.

In cátu pentru folosint'a localitati scolarie se statoroseca, ca acolo unde nu essistu pentru ambele parti edificia scolari proprie, in edificiuu comunu se se dee fie-carei parti câte o incapere pentru scolare copiloru, ér déca edificiuu scolariu n'ar avé nici macar dóue localitati calificate de scola, atunci cea un'a localitate ce essiste, se se foloséca de ambele parti dupa unu turnus.

De altmintrelea se se staruféca ca fie-care se capete unu edificiu scolariu propriu.

Alte realitati bisericesci comune se vor impartii intre parti séu in natura séu in ecivalentu, dupa proportiunea numerulu sufleteloru. Déca o realitate n'ar poté se fia impartita in natura, atunci raspunderea ecivalentulu va urmá dupu modulu aretatú in p. IX.

XI. Indata dupa acordat'a despartire si impartire, fie-care parte va capeté unu preotu alu seu propriu.

Pentru preotii ce prin astfelu de despartire ar remané fora oficia, concernintea ierarhia ié a supra-si indetorierea de ingrigire.

XII. Fie-care parte, indata dupa despartire, forméza de sine o comunitate bisericesca propria, se constituie in spiritulu respectivulu statutu bisericescu, si administra ea insasi averea bisericesca ce cade in partea ei.

XIII. Impacatiunea, respective despartirea din comuniunea bisericesca numai atunci se privesce de essecutata si realizata, candu desdaunarea pentru primitelu obiepte s'a respunsa deplinu, séu s'a asecuratu cu garantia legala si concésa de partea indreptatita. Pana

atunci remane comunitatea nou formata prin despartire, in legatur'a ierarhica de pan'a cuma. —

XIV. Se privesce de voi'a legala dovédita a parti ce cere despartirea, declarandu consunatoriá a majoritatei absolute a credintiosiloru conatiunali, trecuti de 20 de ani. Conformu la fie-care pertractare de despartire va trebui a se constatá mai antaiu de tóte, in modu potrivit — acést'a impregiurare.

XV. Pentru realizarea despartirii aici normate a comuneloru bisericesci amestecate, se vor compune pentru diecesele numite in p. I. siese comisiuni mestecate.

Pentru fie-care comisiune alegu Delegatiunea serbesca dóue, si cea romana ér atáta persoane de increderea sa. In casulu candu o parte cere incorporarea in Metropolia natiunale rudita, organulu diecesanu administrativu concernintre tramite din partea sa, si concernintele consistoriu romanu din a sa, cátu unu reprezentante, carele póte se assista la pertractatiunea comisiunale. Din partea autoritatei politice assiste la pertractare o persoana oficiala, ca testimoniu legalu.

XVI. Despre pertractarea de impacatiune fie-care comisiune face unu protocolu esactu in limba romana si serbesca si se tramite prin membrii comisiunei catra Delegatiunea. Candu o Delegatiune afla cá pertractarea in ori ce privintia este neocompleta, ea prin presiedintele ei se pune in co'ntielegere cu cealalta Delegatiune si ele dispunu in co'ntielegere completarea pertractatiunei.

XVII. In casu de nesuccederea impacatiunei, comisiunea face in ambele limbe unu protocolu ce constatá acést'a impregiurare si dá fie-carei parti respectivulu protocolu originalu spre intrebuintiarea mai departe. Comisiunile facu despre starea lucrului aretare concerninteloru Delegatiuni intr'unu reportu consunatori.

XVIII. In casu de nesuccederea a impacatiunei, comisiunea va face se pricepa partile cá de aci incolia despartirea se póte ajunge numai pre calea judecatii si va incercá, pre cátu se póte, in cale amica, cu consentiulu ambeloru parti a stabili unu modu de convetiunire ecuitabilu si impaciatoriu.

XIX. Comisiunile de impacatiune se vor numi si compune prin Delegatiuni in celu mai scurtu timpu dupa subscrierea acestei invoiele. Acelea cu 1. septemvre a. c. vor incepe pertractarile de impacatiune fora tóta amenarea le vor continuá cu tóta posibil'a intetire, astfelu in cátu ele pan' la finitulu lui februaru 1862 se fia terminate. Deci partile cari voiescu a cere despartirea si inca n'a cerut'o, vor avé a-si substerne astfelu de cerere intr'acestu timpu la concernintele comisiuni. Aretarile mai tardie, prin aceste comisiuni nn se vor mai luá in desbateru. *)

XX. Delegatiunile se invoiescu intre sine ca din ambele parti se se substérna Maiestatei Sale rogarea: Se binevoiesca a delegá ca judeciu de pertractare in aceste cause — *tribunalulu regiu din Pesta*, pentru provincialu, ér pentru confinulu militariu, *tribunalulu militariu c. r. din Temisioara*.

Carlovetiu, in 1 iuliu 1871.
19 iuniu

(Urma subscrierile tuturoru membriloru ambeloru Delegatiuni)

Aradu, 6 iuliu n. 1871.

Pe di ee merge totu mai tare ne convin-gemu, cá stepanitorii magiari nu numai nu voiescu de felu se impartie drepturile cu conlocitorii loru, ci totu mai tare si-incórdá potterile pentru d'a-i desconsiderá. — Nainte de acést'a cu vr'o 20 de dile se serbá aici in Aradu instalarea noului comite supremu, despre ce vi s'a reportatu la timpul seu; cu acea oca-siune dlu comite supremu accentuá in vorbirea

*) Desi la acést'a oca-siune nu voiamu a dá nici o aplicatiune punturi loru ce paru greu de intielesu, cá puntulu de facia totusi trebuie se spunemu cá adeveratulu intielesu alu lui este urmatoriu: despartirile deja cerute, indata cu inceputulu lui septemvre se vor pertractá, astfelu ca ele pan' la finitulu lui februaru 1872 tóte se fia deslegate, ori indrumate la judecata. Déca intr'acestu restimpu, adeca pan' la incheierea lui fauru 1872, si alte comune, mestecate, séu parti de prin comunele mestecate vor cere despartirea, aceste nóue cereri se vor pertractá prin comisiune si de la martiu 1872 in colo pana ce se vor terminá tóte. Cererile in sa de despartire ce s'ar dá pe la 1. martiu 1872. in colo, s'ar avisá simplu la calea legii, de cumva partile nu s'ar scii impacá ele inesi fratiesce. —

sa, că are voi'a d'a pasi spre îndestularea și a naționalității române din comitatul, și românii — capii noștri, îndulți de promisiunea sireta, acurseră înca și la prandiul de inaugurare și numai doi — însă s'au aflat, cari refuzară invitarea. Românii și magiarii din comitatul Aradului prin urmare și după semne se împacără de nou și sub noul comite érași magiarii și românii uitara în momentu — (vai și amar!) că vr'o 8000 de inși, fruntea poporului, au subscrisu o petitiune ca tra guvernul, prin carea cerura comite supremu de romani. Ei bine! capii noștri în butulu admonitiunilor, consumara prandiulu de pe măs'a diplomatică, ne luanda în consideratiune că blidulu de linte! și ei remasera asteptandu rezultatu imbucuratori de la noua infratire!!

În 3 iuliu se tînu congregatiune cotten-sa, cu care ocaziune se alésa și unu jurasoru la B. Sebes'u în locul fia iertatului Teod. Ioanescu. În preser'a congregatiunei, românii comitatului se coadunara după datina și contandu la cuvintelo comitelui supremu și la promisiunea specială, candidara pentru postul vacante de jurasoru — pre d. G. Feiru, juristu absolutu și teneru romanu de buna speranță; candidarea fû unanimă și se alésa o comisiune de 3, ca se se puna în contielegere cu comitele supremu și cu partid'a magiara.

În d'a urmatoriă apoi candu în congregatiune veni la ordine slegerea, magiarii, maioritatea cea mare, începura a strigá altu nume: Mihailovicu Béla, și strigatulu lor nabusiá pre alu romanilor; rezultatulu fû ca Feiru repasá și Mihailovicu se aclamá. — Cine este Mihailovicu? unu teneru de nascere romanu, fiulu reposatului jude de cercu din Radna, crescutu și românesc și unguresc, dar mai vertosu de candu începú a figurá ca absolutu a încungiuratu cu totulu societatile romanesci, prin ce de buna séma se va fi recomandat, căci astfel se recomanda astadi! Si elu este alesu ca romanu. Fi-va elu óre cu recunoscintia ca tra numele romanu? vomu vedé. Destulu atát'a, că dorint'a partidei romane asta data nu s'a luat nîci într'o consideratiune și ast'a se întimplá sub noul comite supremu celu dreptu și cu influentia mare la partid'a magiara, sub acelu comite supremu, carele incredintia pre romani despre bunavointia lu-facia de ei, — acel'a la care s'au dusu capii partidei noastre se prandiésca, candu s'a instalat, desavauandu cele 8000 de subscrieri. Amara satira! Desamegiti-ve, Romanilor, pentru Ddieu! Recunósceți că ati pecatuit! — Déca într'o debila alegere de jurasoru în postu romanesc — nu poteti triumfá și acést'a chiar acuma la 20 de zile după promisiunile dulci și după prandiulu de amiciá, — ce va fi de acum nainte?! La ce este partid'a, déca ea se nu póta nîci decide, că este óre iertatu a marcă și a bé la cutare mésa politică?! Apoi — vomu merge și mai departe asiá? Capii partidei noastre, nu se vor opune, ci supune mereu-mereuasiu? Si astfel ei credu că vor remane încredintii noștri și mai departe?!

Candu sunt în fruntea noastră, cu sil'a storcu din noi câte o deciziune pentru d'a placé unguiloru, și éta că unguiri cum ni ambla pe placu; și a cui este óre vin'a? Este a slabi-tiunei noastre, că nu facemu nîci unu pasu resolutu, chiar în contra acelor'a, cari se dicu a fi ai noștri, ai noștri conducători și mentori! *)

Candu eramu opoziționali și resoluti, aveamu respectu, dovéda chiar pactulu; unguirii ui l'au propusu, noi cu anevoia l'am primitu, atunci candidarea o facem noi de noi și erá primita. Acum însă de candu cu prandiurile și cu „per tu“, urile; — ne apropiamu de cadere.

Desamegiésca-se totu romanulu din comitatul; luere în provincia, de centru vor avé grigia cei ce au mancatu linte; se nisimim pentru înaintarea materială și spirituală a poporului, ajunge-vomu se vina ap'a și pe a noastră móra, dar și pana atunci tóte se le încres-tamu. —

Tiene-minte.

Calugeri, în Biharu în iuliu 1871.

(Scól'a națională pere pentru nepasarea comuna a autoritatiloru scolare!) Onorabila Redactiune! — Nu sciu déca credemu, dar to-

*) Candu au publicatu fôia noastră constituirea și statutulu „reuniunei politice naționale a tuturor romanilor din cofilu Aradului“, unu barbatu naționalu practic, într'o societate fiindu întrebatu că — ce cugeta despre acést'a frumoasă reuniune? — a respunsu: „Tienú că ea de tóte este bună, numai de un'a nu, de — opozițiune.“ Probatum est. — Red.

ti ne întrecomu a buciná, că — scól'a și invetiatur'a este viét'a și bunastarea și libertatea popóloru. Ei bine; cum stámu noi cu scól'a? Éta cum.

În satulu nostru sunt cam peste 100 de copii oblegati de scól'a; dintre ácestia pan' la pasci, 1, dicu unulu a cercetatu regulatu scól'a; vr'o 10 numai dóue-trei luni au amblatu la scól'a, vr'o 15 numai câte de 3—4 ori în luna; ceialalti nîci n'a vediatu scól'a!

Scól'a n'are mai nemicu din uneltele necesarie pentru instructiune; léf'a invetiatoriului nu i se respunde nîci o data regulatu, nîci o data fora grea munca și staruítia!

Cetiramu în nr. 45 alu multu pretiutei Albine, cum 72 de docinti unguri cautara aplicatiune la drumurile de feru, de reulu postului lor invetiatorescu; cetiramu și aceea că — invetiatorii romani sunt mai zelosi pentru chiamarea lor și tînu la ea, macar că pusetiunea lor este dóra multu mai ticalósa. — Asiá e; invetiatorii noștri au o rabdare de feru; ei — s'au dedatu cu suferintiele și — potu dice că lipsele personalu s'engure cu greu și vor aduce la desperare și la parasirea carierei. Insa — se numai jé nimenea în nume de réu că spunu, cum-ca totusi multu invetiatorii ai noștri au ajunsu aprópe de desperare — pentru că vedu, cum implinirea santei loru chiamári li se face nepósibile! Spre acestu scopu m'am pus a descrie casulu de la Calugeri, carele are multe multe asemene.

În desiertu invetiatoriulu (G. M.) a implorat ajutoriulu antistei comunali; în daru esisite inspectore scolarulu localu, a nume dom-nulu preotu M. Chr. în desiertu invetiatoriulu a facutu reporturi peste reporturi și acéstui'a și Inspectorelui districtualu G. V. — căci tóte au remasu fora celu mai micu rezultatu! Dlu preutu și directore localu — inca nu s'a abaturu se véda scól'a, și de reporturile și vaerárele invetiatoriulu nîci cá-i pasa; ér dlu inspectore districtualu de scóle asemenea nu a datu nîci celu mai micu semnu de viét'a! — Ce mai scie se face acum bietulu invetiatoriu? Fora léfa ca luma, fora a o primu regulatu macar pe césta slaba, fora scolaru și spriginire în comuna și la superioritate, — bine, se mai póte numi acést'a postu invetiatorescu? Se mai póte acést'a potrivu cu onóra de docinte naționalu?!

Pentru Ddieu, Domnilor chiamati, — faceti ve detorint'a și nu aduceți prin nepasarea vóstra la desperatiune pre cele mai bune și mai necesarie organe ale naționei, pre invetiatorii naționali! —

Boccea-montana, în 27 iun. v. 1871.

(Necrologu.) Dle. Redactore! De sep temani se suná că — crud'a mana a mortii ni-ar fi rapitu pre unulu dintre cei mai bravi invetiatorii naționali, și inca în flórea tineretiloru! Acum fiindu dlu protopopu alu Oravitiiei ca inspectore scolaru aici la essamenu, cu amandua dorere întielesei ca positivu cumca amatululu colegu și pré zelosulu conaționalistu, dlu docinte din Tievaniulu-micu, Pavelu Gîuca, în etate de abiá 25 de ani, după unu morbu îndelungatu de plamani — a paresitu acést'a viét'a trecetória!

Densulu a fostu unulu dintre invetiatorii din districtu, carele la conferintiele invetiatoresci esclá prin propunerile practice și demne de tóta imitarea, unulu carele semená în anim'a tinerimei „sementia religiei, moralei și naționalitatii.“

Despre zelulu seu naționalu mai de multe ori a datu dovédi elu, și de datele stravechie ale romanilor, cerute de dlu Marienescu, s'a interesatu, după cum scimú din acestu pretiutu diurnal.

Pentru tóte aceste dara credu că merita, ca se-i dicemu în publicu cu totii: „Fia-i tiere-n'a usóra.“

Joane Marcu, invetiatoriu.

Sasca-montana în 14 iuniu 1871.

În pretiut'a „Albina“ Nr. 45 cetiramu unu estrasu dintr'unu art. de A. Valutianu prin carele acestu numitu nu se síesce a buciná în publicu feliu de feliu de laude jurasorului F. Balogh din Sasca. Noi și de asta data ne retienemu de a dá testimoniulu de calificatiune acéstui d. jurasore; noi am apelatu la semtiulu de dreptate alu dlui comite supremu Fauru, și de aci, ca de la locul competente am asteptatu sentintia. Cátu pentru dlu Valutianu, după ocupatiune carpațiu de cibóte, carele are cutezantia d'a vorbi în numele unei comunitáti, despre care vorba a sa însă ómenii nu sciu ni-

micu, — dechiarámu francu că — nu-lu tînem capace d'a judecá despre calificatiunea unui judecatoriu și administratoru, și ca se se convinga despre asertiunea noastră, 'lu provocámu se binevoiesca a merge la Oravitia și se întrebe acolo pre totu dnii asesori de la sedria, încependu de la dlu presiedinte, mai departe pe totu dnii advocati, insa numai pre cei de naționalitate magiara, — ca se nu se póta dice că românii ar fi partiali, — se intrabe: óre dlu jurasore F. Balogh într'adeveru are însusirile recerute spre a conduce unu cercu? și déca de la acesti dni va primu respunsu afirmativu, atunci noi lucrósu i vomu întórcé faci'a ca se nîci palmuiesca în publicitate; ér de va capeté respunsu negativu, atunci noi din capulu locului ni luámu cutezantia d'a-lu palmu' uritu și a-lu numi omu servilu, nedreptu și fora socotéla; căci a redicatu cuventulu pentru de a aপরী cu mana vatematoria de naționea sa propria — pre nasiulu seu de naționalitate straina! —

Atátea, dle Valutianu, pentru asta data și pana la revédere, déca vei mai voi a conveni cu noi pre acestu terenu, unde nu-ti este locul, în care casu insa — ti prometemu a fi mai drepti faci'a cu barfelele dtale.

Cei cu articolulu Nr. 37.

Beiusiu, în 7 iuliu 1871 c. n.

Onoratulu publicu romanu, interesatu de progresulu speranției venitorului seu naționalu, a cuprinsu totdeun'a cu amóre caldúroasa modestele întreprinderi ale Societáti de lectura a tinerimei studiése de aici, și prin acést'a a încuragiatu pre surculii traianidi la continuarea dezvoltárei lor, i-a îndemnatu la activitate mai intinsa. Atátu acést'a încuragiare, cătu și apretárea binevoitória a aspiratiuniloru june manifestata la mai multe ocaziuni, au facutu, ca societatea noastră se-si tîna de detorintia placuta a-si aretá în totu anulu fructele nesuintiloru sale prin câte una productiune literaria publica.

Deci si estu tempu s'a resolutu a-si încoroná activitatea sa printr'o productiune literaria, carea o va arangiá în 23 iuliu st. n. după urmatoriulu programu:

- 1). Mersulu lui Mihaiu, esecutatu de corulu instrumentalu alu tinerimei condusu de Victoru Manu.
- 2). Cuventu de deschidere rostitu de conducetoriulu societáti.
- 3). „La o ruina“ poesia de J. Lapedatu, dechiamata de T. Pele.
- 4). „Arcasiulu“ poesia de Teutu, aria de Vorobchieviciu, esecutata de corulu vocalu sub conducerea lui Mihaiu Ferlieviciu.
- 5). „Misiunea Bihariei în Occidentulu Dacei“ disertatiune de Joanu Barcianu.
- 6). „Trei floricele“ piesa naționala esecutata de corulu instrumentalu.
- 7). „Movil'a lui Burcelu“ de V. Alesandri, dechiamata de Georgiu Sfarlea.
- 8). „Pasariea“ de Bolintineanu, cantata de corulu vocalu.
- 9). „Romanulu constantu și romanulu indiferent“ dialogu de Joanu Cupcia și Virgiliu Tomiciu.
- 10). „Suspinulu“ de Filipescu, cantatu solo de Mihaiu Ferlieviciu.
- 11). „Jidovulu vitézu în resbolulu francescu“, satira de S mionu Marianu.
- 12). „Mersulu ostasilor romanu“ de corulu vocalu.
- 13). „Cuventu de închidere, de conducetoriulu societati de lectura.
- 14). „Mersu naționalu“ de corulu instrumentalu.

Inceputulu după sant'a liturgia, în sal'a curtii episcopesci.

Intrarea gratuita.

Sér'a la 6 óre se va arangiá petrecere de jocu în padurea erasiului. Venitulu acestei petreceri se consacréza în favórea „Academiei de drepturi“ proiectate de pré On. Comitetu alu Asociatiunei transilvane pentru cultur'a și literatur'a poporului romanu.

Intrarea la petrecere pentru una persóna 1 fl. v. a. pentru una familia 2 fl. v. a. Oferte maritimóse se vor primu la cassa.

Sperámu, că amórea, cu care ne-a spriginitu on. publicu romanu va fi totu atátu de caldúroasa ca și pana aci, dreptu ce credemu că considerandu maretulu scopu ne va onorá atátu productiunea literaria, cătu și petrecerea de jocu cu pré stimat'a-i presintia.

Pentru societatea de lectura a tinerimei gimnasiale.

Teodoru Rosiu, profesorulu gimnasiale, conducetoriulu societáti de lectura.

Joanu V. Barcianu, notariulu corespondentiloru.

Lugosiu, în 20 iuniu. *)

[Su:] (Economicu.) Patru zile ploia ne'noctatu. Temisiulu esundá în causá daune enorme în tóte scuirile de bucate. Fenulu din apropierea Temisiului s'a nimicitu. Granele, ovesele ect. unde n'a peritu de apa, sunt frumóse. Porumbulu din causá multelor ploii de primavéra s'a semnatu tardú și abiá acum se scapa prim'a óra. Póme sunt putiene. Bucatele în piat'a Lugosiului se platescu: Gráu 10—12 fl. siniculu; secar'a 8 fl. porumbulu 9 fl. (în acceptare pan' la tóma 11 fl.); ovésulu 3 fl. 60 cr. ordiulu 6—7 fl.; Cartofii noi (1/4) 80 cr. Presta totu luatu bucatele sunt frumóse, dar de totu putiene; prin urmare în partile noastre vor putimi multi — de fóme.

Varietati.

= (Il. Sa dlu eppu alu Aradului Procopiu Ivacicovicu,) vineri-a trecuta, spre séra, retornandu pre aici împreuna cu Babesiu din Carlovétiu, petrecu în Pesta sambata și domineca și după ce avu o lunga audiintia la dlu ministru de cultu și instructiune dr. Pauler, mai facú și alte visite, în fine spedá și unele afaceri delegatiunali, ér domineca séra plecá la scaunulu seu în Aradu.

† (Necrologu.) Teodoru Montia, vice-notariulu alu comitatului Aradu, după unu morbu lungu și greu de peptu, în 20 iun. 2 iuliu a. c. în etate de 24 ani, a reposatu în Maderatu la cas'a parintiloru sei. La actulu ingropárii au luat parte 11 preoti, publicu multu din intielegintia și poporu, și mai multi amici ai reposatului din locuri mai îndepartate.

Dumnedieu se consóle pre parintii intristati și pre reposatulu se-lu odiohnésca cu dreptii! —

△ (Provocare!) Conformu decisiunei adunárii gen. a Reuniunei invet. rom. gr. or. din dieces'a Caransebesiului tîenuta an. tr. în Oravitia, adunarea generala venitória are se se tîna în lun'a lui aug. a. c.; prin urmare e — nainteá usiei; întrebu dar: ce face dlu notariulu prim. de nu dá publicitatii decisiunile staverite de comitetu mai nainte cu dóue luni, ca asiá si on. publicu și invetiatorii toti, se póta avé cunoscintia.

Unu invetiatoriu.

** (Interpelatiune!) În contra decisiunei ven. Sinodu caransebesianu și în contra cerculariului D. Episcopu Nr. 94. mai multi invetiatorii s'au dechiaratu în scrisu că vor participá de siguru la prelegerile de repetitiune ordonate de Minist. de cultu magiaru, tîenende în Lugosiu în lun'a lui augustu a. c. întrebámu deci pe Il. Sa parintele Episcopu Popasu, déca are cunoscintia: Cine sunt acei invetiatorii, si cum de calca în piciora ordinationile mai marilor lor? Altcumu, se amesteca limbele. (Stimat'a intielegintia romana si barbatii nostri de scól'a ar face multu bine, déca caus'a acést'a ar ventura-o cátu de bine în publicitate ca se le vedemu parerile si se ne potemu în asta privintia mai bine luminá) Din diec. Carans. iun. 1871.

Caliva invetiatoriu.

[Su:] (Acum incepu a se negagi cei-ce la alegerea de deputatu se desfrenau imbetati de rachiulu domnilor!) Poporulu romanu din jurulu Zorlentiuului-mare (în Carasiu) este indignatu pana la sufletu, intielegendu că si josu (la Lugosiu) si susu (la Pesta) magiaronii vor se 'nvinga cu stramutarea locului de alegere de ablegatu si alu judetiului nou, de la Zorlentiu la Recitia, orasiulu a mfi de creature venite pe capulu romanilor din tóte partile lunei. Proverbulu: „Bataia ca la Sasca“ va varia apoi de siguru: „Bataia ca la Recitia.“ — Dómne, óre pana candu?! —

Cerculariulu

Senatulu scolarulu alu Consistoriului gr. orien. romanu din Aradu, în caus'a tineriei conferintiloru invetiatoresci.

— — — Domnule!

Prefigendu-se prin înaltulu rescriptu, — alu Ministeriului reg. ung. de cultu și instructiune publica, de datulu 18 maiu a. c. Nr. 10910. timpulu deprinderii în essercitiile militari, pentru invetiatorii și preparandii obligati la servitiulu militariu pe lun'a lui septembrie: conferintiele invetiatoresci, — prescr. se prin §. 130. din Statutulu organicu, — în anulu acést'a au dara de a se intruni neconditionatu în decurgerea lunei lui augustu stilulu nou.

Dreptu aceea Ti-se alatura aici sub ./' pe sém'a invetiatoriloru confesiunali din inspe-

*) Din întemplantu acestu reportu ni se întardiá.

R e d.

*

ctoratulu — — recerutulu numeru de essemplariu din regulamentul de dupa care au de a se intruni, conduce si incheia conferintiele de sub intrebare.

Cu privire la §. 6. alu acestui regulamentu referitoriu la denumirea comisariilor, acestu senatu scolaru nu se afla in stare a face vre o provisiune, fiindu ca presupune ca invetiatorii de prin inspectoratele mai mici, profitandu de dispusetiunile §-lui 3 alu regulamentulu vor preferi a cere concessiunea respectiviloru sei inspectoru scolaru, spre a se intruni din mai multe inspectorate invetinate la o conferintia, si asia denumirea comisariului la atare conferintia colectiva, se incredintiaza contielegerei reciproce a respectiviloru domni inspectoru scolaru, fiindu cu desclinita privire la cei mai esperti si calificati invetiatorii, si cari totodata au si o portare buna morala.

Asemenea si in privintia §-lui 7. — — Ta nainte de tote Te vei pune in contielegere cu respectivii invetiatorii, seu candu s'ar intruni mai multe inspectorate la o conferintia, cu respectivii domni inspectoru scolaru, spre a desemna locul si presige terminulu intrunirii conferintiei, in catu conferintiele seu reuniunile precedente nu vor fi dispusu ceva in privintia acestia; in care casu locul tinerii conferintiei se pote acomoda decisiului acelu conferintie seu reuniuni, totusi terminulu trebuie se pice in lun'a lui augustu st. nou, — cea-ce DVostre numai de catu veti aduce la cunoscintia respectiviloru invetiatorii.

Cu privire la §. 8 presedintele conferintiei va fi insarcinatu a tiena in evidintia participarea respectiviloru invetiatorii, a adiunctiloru si suplentiloru invetiatorescu.

Spre acestu scopu dara presedintele va provoca pre notariu — indata la deschiderea conferintiei, — a consemna pre toti invetiatorii respective adiunctii si suplentii, cari sunt de facia, asemenea si pre cei absenti si cu finea fie-careia siedintie, presedintele va ordona cetirea catalogului. Absentiele celor ce s'au scusatu in scrisu, nainta seu sub decurgerea siedintiloru conferintiei, daca scusa e din destulu motivata se potu sterge din catalogu alaturandu-se numai scusa langa catalogu, carele dimpreuna cu protocolulu tuturoru siedintiloru, — in intielesulu §-lui 16. — va fi a se susterne aici prin respectivulu comisariu.

— — Ta inca vei cere o consemnare de la presidiulu conferintiei despre cei absenti fora scusa din inspectoratulu — — Tale spre a-i pote — indata dupa conferintia constringe la depunerea multei prescrie prin acestu §.

Sumele incassande, fiindu menite pentru fondulu scolaru eparchialu, la timpulu seu se vor transpune acestui senatu scolaru, pe langa consemnarea numeloru acelu pedep-siti. —

Er ca si respectivulu comitetu parochialu se pote tiena evidintia despre adeverata participare a invetiatoriloru la conferintie: respectivii invetiatorii sunt indetorati a cere, er presidiulu a li da, o adeverintia despre participarea loru la conferintie, spre a se pote legitima naintea comitetelor in casu de dubietate.

Pentru aceea in sa — — Ta vei deobligá pre respectivele comitete parochiali, a provede pre invetiatorii sei, su carausia libera pana la locu conferintiei si indereptu, seu cu unu re-lutu in bani, socotindu cate 50. cr. de mila, afor' de aceea a-i provede pe catu timpa va dura conferintia — socotindu aici si timpulu caletoriei, — cu unu diurnu de cate 1 fl. la ziua. Spesele aceste se vor acoperi seu prin colecte in respectivele comune, seu din fondulu scolaru, ce dora essista in comuna, er unde nu essista, din casa bisericea.

Invetiatorii cari folosindu-se de aceste beneficia din partea comunei bisericescu dar nu-si vor pote legitima participarea loru la conferintia: se vor considera ca absenti de la conferintia, si ca atari sunt indetorati a desdauna comun'a pentru beneficiulu folositu, ce nu l'au meritatu.

In fine cu privire la dispusetiunile § lui 13. referitorie la obiectele ce se vor lua sub debatare in conferintiele invetiatorescu: acestu senatu scolaru de nou atrage atentiunea tuturoru invetiatoriloru confessionalu resaritari, din districtulu Consistoriului aradanu, la cartile scolastice recomandate prin cerculariulu consistorialu de datulu 10. decembre, 1870. Nr. 1153. a nume:

1. „Anta'a carte de lectura si invetiatura“ pentru scolele poporali romane de Ioane Popescu. Se pote procura din tipografi'a S. Filtsch in Sibiu; pretulu este 35. cr. Si fiindu ca opsiorulu acestu s'a aflatu din partea barbatiloru de specialitate, de celu mai correspunditoriu pentru scolele nostre poporali: dreptu aceea conferintiele invetiatorescu vor si avé cu cea mai incordata atentiune a studiá acestu opsioru si a se deprinde in manuearea aceluia, cu atata mai vertosu, in catu cartea acestu aflandu-se si din partea acestui aenatu scolaru, de cea mai buna si correspunditoria: pe anulu scolasticu viitoru are se fia introdusa fora exceptiune in tote scolele poporali gr. or. confessionalu din districtulu acestui Consistoriu.

2. Catechismulu antropologicu; si 3. „Chatechismulu sanatatii;“ ambele de Dr. Paulu Vasiciu; se potu procura de la insusi autorulu in Temisióra, seu si de la acestu senatu scolaru cu pretulu de 25. cr pentru fie-care esemplariu.

Asemenea se mai atrage atentiunea conferintiloru invetiatorescu si la *tabelele de parrete cu tipuri colorate*, de profesorii Demetriu Varna si Teodoru Rosiu din Lapusulu-ungurescu, cari tabele inca s'au recomandatutu tuturoru invetiatoriloru — sub 18. februaru a. c. Nr. 160/Sc. 55. — spre a le studiá, ca se-si pote da parerea cu ocaziunea conferintiloru a supra aplicabilitatii loru in scolele poporali confessionalu, precum si a supra cartiloru scolastice mai susu amintite. Tabelele aceste se potu procura de la autori in Lapusulu-ungurescu (Magyar-Lapos: in Transilvania.)

Afor' a d'aceea fie-care conferintia va proiecta cate unu planu de invetiamentu, si va face unu conspectu formalu a obiectelor de invetiamentu, dupa cum acele se propunu in scolele nostre confessionalu, dimpreuna cu impartirea oroloru de peste septemana, anumindu totodata autoriu singuraticeloru carti scolastice.

Cu ocaziunea deprinderii conferintiloru in singuraticele obiecte de invetiamentu, acestu senatu scolaru — conformu dispusetiuniloru §. 13. totu alu acestui regulamentu — mai propune debaterii acelu conferintie si urmatoriele:

1. A se consulta in privintia tinerii unei conferintie generale a tuturoru invetiatoriloru confessionalu, din districtulu acestui Consistoriu si in casu daca s'ar constatá lipsa unei atari conferintie generale;

2. A se consulta, si apoi a propune acestui senatu scolaru, timpulu si locul, candu si unde s'ar pote intruni acea conferintia;

3. A se consulta in privintia infintiarii a unei reuniuni invetiatorescu generale;

4. A-si da parerea in privintia ferieloru scolastice, si a impartirii aceluora, fiindu cu deschilinita privire la giurstarile locali, si in fine

5. A se consulta a supra veri caroru mediloca si modalitati, ce ar pote promova invetiamentulu si cultur'a poporala.

Tote dispusetiunile aceste, — — Ta vei binevoi a le comunica circularminte, cu toti invetiatorii si comitetele parochiali, din inspectoratulu — — Tale, spre scire si stricta acomodare.

Din siedintia senatulu scolaru tiena in 17 iuniu 1871.

Concursu.

Alegerea de invetiatoriu confessionalu gr. or. rom. la clasa de baeti din comun'a Chesintiu, efectuita in 18 maiu a. c., fiindu anulata de catra senatu scolaru, se deschide prin acestu de nou concursu pe diu'a de 8 augustu st. v. pentru complinirea postulu invetiatorescu vacantu in predisa comuna.

Emolumintele incopiate cu acestu postu sunt: 176 fl. 82 cr. v. a.; 60 meti de grau; 14 stangeni lemne de focu; 4 lantie pamentu de aratura, gradina si cuartieru liberu.

Doritorii de a ocupa postulu acesta, sunt avisati a-si tramite recursurile loru proviedute cu documentele necesarie conformu Statutulu organicu, intra cari si testimoniu de calificatiune, d'adrepulu la Comitenu parochialu din Chesintiu pana ta terminulu presiptu, candu se va esecuta si alegerea. — De la recurenti se mai pretinde se aiba prassa si se fia buni romani.

Chesintiu in 20 iuniu 1871.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu:

1-3

Luca Calaceanu m. p. inspectoru scolaru cercualu.

Concursu.

Se publica pentru scopulu reparariloru necesarie in sant'a biserica romana dreptu-martoria din comuna Costei, in comitatulu Temisiórai, protopresbiteratulu Versietului. Repararile recerute cadu in felurite ramuri de meseria si se potu da desclinitu seu impreuna. Sunt deci provocati domnii intreprinditori meseriasi (maisteri) a se infacia — 14 zile de la prim'a publicatiune in „ALBINA“ — la facia loculu — catu mai numerosi, si a lua parte la licitatiunea ce se va tiena minuendo a supra receruteloru reparatiuni.

Mercina in 18 iuniu 1871.

Joanu Popoviciu m. p. protopresbiterulu tractualu.

1-3

Concursu

Pentru ocuparea parochiei vacante Suiugu (Szunyogd), protopresbiteratulu Luncii, cottulu Bihoru, statatoria din 100 de case, se esorie concursu. Emolumintele ce sunt impreunate cu acesta parochia, sunt urmatoriele: Una vica de grau de la casa, pamentu aratoriu de 6 cubule, cortelu liberu si stolele indatinate.

Doritorii de a ocupa acesta parochia au de a tramite recursurile loru instruate in intielesulu Stat. org. de a dreptulu la subscrisulu adm. prot. celu multu in decurgerea a loru trei septemani, incependu de la prim'a publicarea a acestui concursu.

Datu din siedintia Comitului parochialu, tiena in Suiugu la 3 iuniu v. 1871.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu:

Georgiu Besanu m. p. adm. prot. alu Luncii.

1-3

Concursu.

Pentru ocuparea parochiei vacante Chiraiu, cottulu Bihoru, protopr. Luncii, statatoria din 90 de case — se esorie concursu. Emolumintele impreunate cu acesta parochia sunt urmatoriele: una vica de grau de la o casa, pamentu aratoriu de 10 cubule, cortelu liberu proviedutu cu gradina si stolele preotiescu indatinate.

Aspirantii la acesta parochia, sunt avisati de a-si tramite suplicele loru proviedute cu documentele recerute de a dreptulu la subscrisulu adm. prot. pana in terminu de trei septemani, incependu de la prim'a publicarea a acestui concursu.

Datu din siedintia Comitului parochialu tiena in Chiraiu la 2 iuniu v. 1871.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu:

Georgiu Besanu m. p. adm. prot. alu Luncii.

1-3

Concursu.

Pentru ocuparea vacantei parochie din Madaras, comit. Bihorului, protopresbiteratulu Oradei-mari, cu care parochia sunt impreunate emolumintele urmatorie: una sesiune de pamentu, birulu de la 160 de case, — cate una vica de bucate de la o casa si stolele indatinate.

Doritorii de a recurge la acesta parochia de clas'a prima sunt avisati a tramite recursurile loru bine adornate cu testimonia despre calificatiune si sciintiele sevarsite — pana in 27 iuniu a. c. st. v. Comitului parochialu, adreseate de a dreptulu protopopulu tractualu in Oradea-mare. Alegerea va fi in diu'a susu insemnata adeca in 27 iuniu, Madaras, in 23 maiu 1871.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu dlu protopopu:

2-3

Simeonu Bica.

Concursu.

Pentru ocuparea vacantei parochii din comun'a Ohaba-lunga, comitatulu Carasiu, protopresbiteratulu Hasiasiului, se deschide concursu pana in 27 iuniu cal. v. a. c. Emolumintele sunt una sesiune de pamentu, platiu preotiescu de unu diumetate jugeru, birulu si stol'a indatinata de la 80. case.

Doritorii de a dobandi acesta parochia sunt avisati recursurile loru, proviedute cu estrasu de botezu, cu testimoniu despre absolvarea sciintiloru teologice testimoniu de calificatiune si cu atestatu despre portarea loru morala si politica, si adreseate catra comitetulu parochialu din Ohaba-lunga, — a le susterne Dlu protopresbiteru alu Hasiasiului,

Constantinu Gruiciu, in Belintiu, post'a ultima Chiseteu.

Ohaba-lunga, in 31 maiu v. 1871.

Comitetulu-parochialu.

Cu scirea si invoierea mea:

Constantinu Gruiciu m. p. protopr. Hasiasiului.

2-3

Concursu.

Nr. 73/ 871.

La gimnasiulu publicu romanu de relig. ort. or. din Brasiova au devenitu vacante urmatoriele doue posturi de profesori:

1. unu postu de profesorulu pentru limb'a si literatur'a latina si elina;

2. unu postu de profesorulu pentru matematica si fisica, pentru a caror'a ocupare se eserie prin acestu concursu.

Doritorii de a ocupa vre-unulu din posturile aceste, se binovoiaca a asterne la subscris'a Eforia celu multu pana la 15/27 aug. a. c. concursule loru insocite de documentele prin care se dovedesca: a) ca sunt dupa nationalitate romani de religieuna ort. orientala, b) ca au conduita morala si politica buna, c) ca au calificatiunea pentru postulu, la care competea, care calificatiune se documenteaza prin testimoniu de maturitate si prin atestatu despre absolvarea cu succesu a facultatii filosofice de la vre o universitate, seu eventualminte a unui institutu tehnicu. — Se intielege de sine, ca acei competitori, cari seu prin esamene formale de la universitate seu prin practica castigata pana acuma, potu dovedi calificatiune mai mare, vor fi preferiti.

Salariulu anualu impreunatu cu fie-care postu este 800 fl. v. a., inaintare la 900 si pensiuare.

Profesorulu alesu servesce anulu primu de proba, dupa implinirea acestuia se va denumi definitivu, deca va fi depusu esamenulu de profesura conformu prescrieloru Statutulu Bisericea nostre ort. or.

Brasiova, 3/15 iuniu 1871.

2-3.

Eforia scoleloru centrale rom. gr. or.

Concursu

Pentru ocuparea parochiei vacante din comun'a bisericescu gr. or. Prisaca, protopopiatulu Caransebesulu, se esorie, in urm'a conclusulu Comitului parochialu, cu terminu pana la finea lui iuliu a. c. c. v.

Emolumintele sunt: una sesiune completa de pamentu parochialu; birulu de la 180 de case a 1/2 patrariu de metiu de cucurudiu in boabe, si venitulu stolariu dupa usulu de pana acuma.

Doritorii de a ocupa acesta parochia se-si indrepte petitiunile catra comitetulu parochialu prin protopresbiteratu, instruiu-le cu atestatele recerute de Stat. org., a nume se nu lipsesca atestatul de calificatiune de la ven. Consistoriu, precum nici celu de portare morala.

Cei ce nu vor produce atestatele prescrie seu se vor intardia cu petitiunile, nu vor fi luati in consideratiune.

Prisaca, 23 maiu 1871.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu dlu protopresbiteru

3-3

Nic. Andreeviciu.

Concursu.

Pentru ocuparea postulu invetiatorescu in clas'a III. elementara din orasiulu Nadlacu (Nagyak) se deschide concursu de la a trei'a publicare pana in 15 aug. c. v.

Emolumintele sunt: 300 fl. v. a. 6 orgii de lemne si cuartieru liberu.

Doritorii de a ocupa acestu postu sunt avisati a produce pe langa celelalte documinte de lipsa si testimoniu de calificatiune de la Ven. Consistoriu aradanu. —

Concurentii, cari pe langa documinte bune pricepu si limb'a serbesca — vor fi preferiti.

Recursurile se se tramite subscrisulu comitetu.

Nadlacu (comit. Cianadu) 23 maiu 1871

3-3

Comitetulu parochialu.

Prolungire de terminu concursualu.

Din unele cause intrevenite, terminulu alegerei de invetiatoriu in comun'a Nereu-Dugosello s'a prolongitu pana in 29 iuniu a. c. st. v., pana candu totu se vor mai primi suplice de concurentia.

Checia-rom. 10 iuniu 1871.

In contielegere cu Comitulu parochialu din Nereu-Dugosello.

3-3

Georgiu Gataiantiu m. p. inspectoru cerc. de scole.